

vetkező kijelentése: „Mielőtt a Szeretet-leányai hozzánk kerültek, plebániámon száz beteg közül halála előtt alig vette föl öt a végső szentségeket. Amióta pedig nálunk vannak, száz beteg közül alig hal meg öt a végső szentségek nélkül.”

Ugyanez év végén Párizs közigazgatása az eddigi külvárosok nagy részét a főváros területéhez csatolta, s így jelentékeny változás állt be szent Genována műveinek helyzetében. Miután a főváros átvette a területén működő Szeretet-házak fenntartását, az egyesület oly szerencsés helyzetbe jutott, hogy áldásos működését újabb, eddig még meg nem munkált területekre vihette át s ezzel meglíszerezhetette kiszámíthatatlan jótéteményeit.

(Folytatjuk.)

Az őszinteség.

Vince úr hűsége az egyszerűség erényének gyakorlásában minden alkalommal, még a legapróbb körülményekben is megnyilvánult. A sok eset között gyakran megfigyelték nála, hogy ha temérdek, folytonos és legkülönbözőbb elfoglaltsága közepette megtörtént, hogy valami apróságot elfelejtett, például, nem beszélt valakivel, vagy nem válaszolt levelére, vagy más egyebet nem tett meg, amire felkérték, mindig inkább nyíltan bevallotta hibáját, — ámbár sokszor zavarban lehetett miatta, — semhogy valami mentséggel vagy ügyes kifogással élt volna. Bevallotta, hogy mindenkor nagy vigasztalást érzett, ha úgy mondta el a dolgot, ahogyan volt, mert a jó Isten egész különös kegyelmekkel jutalmazza meg az őszinteséget.

(Abelly. III. kötet.)

KÖZPONTI LAP

Havi közlemények szent Vince Szeretet-leányai számára.

Ünnepi szám.

16. ÉVFOLYAM.

1930.

5. SZÁM

TARTALOM: A magyar nemzet és tartomány együttes jubileuma. — Megérkezik a Szentanya küldötte. — Szent Imre szobrának leleplezése. — Szent Imre ereklyéinek érkezése. — Máriatársulatunk országos díszgyűlése. — Ünnepi nagymise a Vérmezőn. — Eucharisztikus gyűlések. — Krisztus Király diadalútja a Dunán. — Az országos Szent Jobb körmenet. — A pápai legátus búcsúja Magyarországtól.

A magyar nemzet és magyar tartomány együttes jubileuma.

A jelen, 1930-as év igazán az Úrnak, a rendkívüli kegyelmeknek esztendeje. Egymást érik benne a jubileumi évfordulók. Szent Vince szíve, a legméltóságosabb Oltáriszentség és szeplőtelen Anyánk égi jelenéseinek századik, főtisztelendő Verdier generális-atyánk áldozárságának ötvenedik, kis magyar tartományunk megalakulásának huszonötödik évfordulója és végül a lilomos magyar királyfi: szent Imre halálának kilencszázadik évfordulója mind ebben a kegyelmi évben van.

Az égi jelenések jubileumáról gyönyörűen emlékezett már meg ft. generális-atyánk május hó 11-én tartott konferenciájában. Magyar tartományunk is méltó fénnel kapcsolódott bele az egész világon megtartott százéves

jubileumi ünnepségekbe a szokottnál is nagyobb arányú és díszesebb Márianappal. De ez a feledhetetlen családi ünnep egyben a kilencszázéves nemzeti ünnepségeknek is kiemelkedő részletét alkotta. Kis Központi Lapunk tehát időrendben együtt számol be róla kedves olvasóinak, akiknek legnagyobb részét hivatási kötelezettségeik távol tartották azoktól a lélekemelő szertartásoktól, felvonulások- és szónoklatoktól, amelyek ez ünnepségek folyamán sok százezer honfitársunkat gyönyörködtették.

De nemcsak magyar testvéreink ünnepeltek velünk. Egész Európa, sőt mondhatni, az egész nagy világ is velünk ünnepelte Szent Imrénk diadalát, mert erényeinek, szűztiszta életének emléke és híre a távoli nemzetek katolikusaiiban is mély tiszteletet gerjeszt. Szegény földresujtott nemzetünk vezetői alig hogy elhatározták a kilencszáz éves jubileum megünneplését, már is jelezték Európa minden országából, sőt a tengerentúlról is, hogy velünk akarnak ünnepelni. Külföldiek százával és ezrével jelenttek be érkezésüket, egyszerű munkás és földművelő emberektől kezdve fel az egyetemi tanárok, államfők és egyházfejedelmek magas méltóságáig.

Jelenlegi lenézett és elliport helyzetünkben ezt a jóindulatú és szeretetteljes érdeklődést a jó Isten nagy irgalmának és valóságos csodájának kell tekintenünk, mert ki sem számítható, mennyire javunkra szolgálhat idővel a külföldiek ily tekintélyes számú részvétele lelkes egyházi ünnepségeinken. Legértékesebb számunkra azonban az a ritka és rendkívüli kegyelem, hogy a Szentséges Atya maga is részt akart venni ünnepségeinken azzal, hogy egyik római bíborosát, Sincero Alajost küldte el hozzánk, aki mint apostoli legátusa az ő áldását hozta meg nekünk.

Megérkezik a Szentatya küldötte.

Őszentsége, XI. Pius pápa helyettesét az egész magyar nemzet ugyanazzal a tisztelettel, hódolattal és gyermeki ragaszkodással fogadta, mintha magas személyében jelent volna meg közöttünk Jézus Krisztus helytartója.

Augusztus 16-án szombaton a kora hajnali órákban érkezett Magyarország határára. Vonatját fehér rózsákból készült nagy apostoli kereszt díszítette. Nagykanizsa volt az első állomás, ahol lelkes népsokaság élén a megyés püspök és a vármegye főispánja üdvözölték. Sincero Alajos, a szentséges Atya legátusa, kuriális bíbornok Rómában. Sohasem hallotta azelőtt a magyar nyelvet és íme, a magyar nép nagy meglepetésére és örömére magyar nyelven köszönte meg a hódoló üdvözléseket.

— „Nagyon köszönöm kedves figyelmüket — mondta magyarul, mire percekig tartó harsány éljenzés szakította felbe atyái szavait. — Nagyon köszönöm azt a nagy szeretetet, — folytatta ugyancsak magyarul — amellyel engem, mint Őszentsége kiküldöttét, fogadtak. Szívesen jöttem önökhöz és nagyon boldog vagyok, hogy a Szentatya különleges áldását tolmácsolhatom önöknek. Éljen Szent Imre herceg emléke, éljen Magyarország és éljen a magyar nép!”

A lelkes éljenzés e szavakra szinte véget sem ért. Könnyek toltak a jelenlevők szemébe e nem várt kegyelemért.

Reggeli 6 órakor a pápai legátus vonata elhagyta Nagykanizsát, hogy hazánk fővárosához közeledve, a magyar nemzet szerető ragaszkodásának további kifejezését fogadja és szeretettel viszonzza. Dr. Rott Nándor megyés-püspök vele együtt jött tovább Budapestre. Útközben az egyszerű falusi nép mindenütt kivonult, hogy legalább vonatát láthassa. Az édesanyák magasra tartották gyermekeiket, hogy a Szentatya legátusa megáldja őket.

Útközben fogadta a sajtó képviselőit is és a következőket mondotta nekik:

— *Őszinte csodálattal látom a nemes magyar nép hitét és buzgóságát. Kérni fogom a jó Istent, tartsa meg továbbra is a magyar nemzetet ebben a hitében és Krisztus helytartója iránt való hűségében, hogy népe ebből merítse boldogságát.*

Elmondotta azután, hogy a pápa egyenes óhajta volt, hogy megtanulja a magyar nyelvet. A szeretetnek ama megnyilvánulásából eredt ez, amellyel a Szentszék mindenkor viseltetett a lovagias magyar nemzet iránt.

— *Ezért* — mondotta a legátus úr — *örömmel láttam hozzá a magyar nyelv megtanulásához. Nagyon örülök annak is, hogy Őszentsége bizalma engem ért. Velencében miséztem annak a Szent Gellértnek sírja fölött, aki Olaszországból jött ide, hogy halhatatlan Szent Imrét neveljen a magyar nemzetnek.*

A vonat tovább robog. Amerre csak megy, a hívek seregei állnak a sínek mentén, vagy térdenállva fogadják a vonatot és a Szentatya helyettesének áldását. A Balaton mentén kis baleset is érte. Mikor ugyanis az ablakhoz lépett, hogy a magyar tenger szépségében gyönyörködjék, a zúgó viharban egy szélroham lesodorta kis biborsapkáját. Szerencsére volt még egy másik is, és már a legközelebbi állomásra jelentés érkezett, hogy a sapka megkerült és a következő vonat hozza Budapestre. Ünnepeles fogadtatást rendezett még Fonyód, Siófok és Székesfehérvár is, amely Szent Imre tulajdonképeni városa, mert itt élt és itt is halt meg a szent királyfi.

Természetesen legünnepelesebb volt a fogadtatás az ország fővárosában. Bár zuhogott az eső, a hívek tömegesen vonultak azokra az útvonalakra, amelyeken majd a Szentatya legátusának kocsija elhalad. Már Kelenföldön beszállt hozzá Angelo Rotta pápai nuncius, hogy elkísérje a Déli-Vasút állomására.

A pályaudvar egész terét megtöltötte az ünneplő közönség. Biborszőnyeg borítja a perront. Mindenféle pápai, nemzeti, megyei és fővárosi lobogók. Az előkelőségek élén a díszpódiumon ott áll Serédi Jusztinián dr. bíboros hercegprímás, hogy a Szentatya követét fogadja.

A vonat érkezésekor a zenekar a pápai himnuszt játszotta. Amikor kísérete után teljes bibordíszben előlépett Sincero Alajos kardinális, óriási éljenzés és lelkesedés tört ki a hívők ajkán. Az üdvözlő beszédekre előbb latinul válaszolt a Szentséges Atya követe.

— *Nagy örömmel telik el lelkem, amikor városukba érkezem, — mondotta — és itt ily nagy jóindulattal és ragaszkodással fogadnak. A szeretetnek és tiszteletnek ezt a megnyilvánulását sietve közlöm majd Őszentségével, akinek személyét itt képviselem. Minden dicsőség egyedül a jó Istené és az ő földi helytartójáé legyen! Hogy miért jöttem hozzátok, nagyon jól tudjátok. Hogy a legjobb akaratommal javatokra legyek s imádságaimmal és áldásaimmal szolgáljak nektek. Higgyétek el, sohasem végeztem küldetést oly bizalommal és odaadással, mint ezt. Szent Imre ünnepén Isten áldását kérem reátok és az egész nemzetre. Kérem a jó Istent, hogy Magyarország sorsa jobbra forduljon és szomorúsága örömmé változzék.*

Ezután magyarul folytatta beszédét. *Uraim!* — kezdete, mire harsány éljenzés töltötte be az egész teret. Szünni nem akaró lelkesedés fogta el a várakozókat, amikor magyar szót hallottak a pápa legátusának ajkáról.

— *Nagyon köszönöm szíves figyelmüket és szeretetüket. XI. Pius pápa Őszentsége küldött el engem a magyarokhoz. Szívesen jöttem és elhoztam a szentséges Atya áldását. Éljen szent Imre emléke, éljen Magyarország, éljen a magyar nép!*

A zenekar most a Krisztus-Király himnuszt játszotta. A pápai legátus a pályaudvar kijáratánál megállt és ál-

dást osztott, amit a tömeg térdenállva, nagy tisztelettel fogadott. Erre megindult a díszmenet a szent István-bazilika felé. Elöl egy lovasrendőr-díszszázad lépked, amelyet az előkelőségek autói követnek. A tizedik autó vitte a Szentatya képviselőjét, aki mellett Serédi Jusztinián hercegprímás foglalt helyet. Autóját díszruhás lovasrendőrök vették körül. Harangzúgás kísérte a menetet és a legátus állandóan áldást osztott a hívőknek, akik a zord időben is lelkesen kitartottak.

A Bazilika kapujában régi magyar viseletbe öltözött harsonások üdvözlik a Pápa követét, akit az ajtóban a püspöki kar tagjai fogadnak és az *Ecce Sacerdos* ünnepélyes hangjai mellett, magyar ruhás leányok és fehér karinges papok sorfala között, az oltárhoz vezetik. Az üdvözlő imádság elmondása után Breyer István püspök felolvasta az augusztus 6-ról kelt pápai bullát. Ez dicséri a magyar nemzet hűségét Krisztus Helytartója iránt, és nem kételkedik benne, hogy e jubileumi ünnepségek révén ebben még inkább megerősödik. A bulla végszavai ezek: „Felhatalmazunk téged, hogy ünnepélyesebb napon mise után a jelenlevőket nevünkben megáldd, kijelentvén, hogy az Egyház szokásos feltételei mellett elnyerhetik bűneiknek teljes bocsánatát.”

A szertartás végeztével tízezernyi hívő térdelve fogadja a legátus áldását. Miután hercegprímásunk ömenciája a magyar püspöki kar és a külföldi egyházfejedelmek élén latin és magyar nyelvű beszéddel üdvözölte, a Szentatya követe a nép zúgó éljenzése között elhagyta a Bazilikát, hogy a Szentkirályi-utcában levő Gróf Károlyi József palotájába vonuljon vissza, melyet neki lakásul felajánlottak.

Szent Imre új szobrának leleplezése.

Központi házunk előtt, a Horthy Miklós körtéren gyönyörű szoborcsoportozat készült: Szent Imre liliummal kezében, lábainál magyar ifjak és leányok, hódoló és könyörgő testtartásban. A gyönyörű szobrot Izabella királyi hercegasszony ajándékozta a nemzetnek és fővárosnak.

Augusztus 17-én vasárnap reggel ünnepélyes, fellebögözött díszben állt az egész körtér és végig az egész Horthy Miklós út is. A leleplezésre váró szobor egyik oldalán díszes baldachin alatt tábori oltár, a másik oldalon bordó drapériával bevont szószék. A szoborral szemben díszsátor a királyi hercegek, a kormányzó és a legfőbb hatóságok képviselői számára, melyet alabárdos testőrök díszőrsége vesz körül. Ettől balra az egyházi méltóságok díszemlényei, a főhelyen Sincero Alajos pápai legátus trónja. Jobbról-balról a bíboros-érsekek és a pápai nuncius, mögöttük a magyar püspöki kar és a külföldről érkezett egyházi előkelőségek helyei. A díszemlények mögött a különböző világi és egyházi egyesületek, plebániák és egyházközségek kiküldöttei, iskolák növendékei, levették, cserkészcsapatok foglalnak helyet zászlóikkal.

Pontban nyolc órakor megérkezett a pápai legátus. A katonai zenekar az olasz pápai himnuszt játszotta el. Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás vezetésével a püspöki kar tagjai fogadták és kísérték helyére Krisztus helytartójának képviselőjét. Közben megérkezett Horthy Miklós kormányzó is feleségével.

Alig hangzottak el a himnusz utolsó akkordjai, Izabella királyi hercegasszony a kormányzó elé lépett és felkérte őt, vegye át a nemzet nevében az emlékművet és adja meg az engedélyt leleplezésére.

Erre Horthy Miklós kormányzó a következő szavakkal tette ezt.

— *Fenséges Asszony! Engedje meg, hogy a nemzet*

nevében elsőnek köszönjem meg áldozatkészségét. Ezenel megadom az engedélyt a szobor leleplezésére.

A kormányzó szavaira a jelenlevők harsány éljenzése közben lehullott a lepel Kisfaludy-Stróbl Zsigmond gyönyörű alkotásáról. A magas emelvényen álló szent királyfi vállán levő palástot az Árpádház cimere és a ketős kereszt jelvénye díszíti. Fején korona, két kezével lilomot szorít szívéhez. Tekintetét az őt körülvevő magyar ifjúság fel fordítja.

Az ünnepélyes leleplezést dr. Sipőcz Jenő polgármester beszéde követte, aki a főváros nevében átvette a szobrot megőrzés céljából. Tartalmas beszédének végszavai a következők.

— A főmagasságú pápai legátus úr jelenlétében azzal a fohászkodással szállok az éghez, vajha ez az emlékmű a keresztény nemzetek közötti testvériességnek és az elnyomott nemzetek fölemelésének örök jelképe lenne! A magyarok előtt pedig a keresztény nemzeti gondolat és életeszmény jelképe és példaképe legyen. Szent királyunk szent fia, hozz vígasztalást és reményt lesújtott nemzeteknek!

Majd egy ifjúsági szónok lelkes beszéde után bíboros hercegprímásunk megáldotta a szobrot és a tábortól elölt csendes szentmisét mondott. A primási mise alatt, evangélium után dr. Glattfelder Gyula csanádi püspök mondott szentbeszédet. Beszédje végeztével latin nyelven arra kérte a Pápa legátusát, tegyen tanúságot Őszent-sége előtt arról az örömről, mely a magyarok szívét elöltli akkor, amikor szobrot állíthatnak egy olyan tisztaságos ifjúnak, akít XI. Pius pápa követendő példaként állított az egész világ elé a keresztény gyermeknevelésről nemrégiben közre adott értékes encyklikájában. Boldogok vagyunk, hogy ezt az ünnepséget a kereszténység közös atyjának képviselője előtt és jelenlétében ülhettük meg. Ezzel a keresztény Magyarországnak alkalma nyílt arra, hogy hangos szóval vallhassa: Ifjúságunkat mindenben

az apostoli utasítás szerint akarjuk nevelni!

Az ünnepség befejezéseül a jelenlevők a pápai himnusz énekelték el.

Szent Imre ereklyéinek érkezése.

Szent Imre ereklyéi sajnos, Magyarországon nem voltak meg. Elpusztultak azok a tatárjárás és török hódoltság gyászos éveiben. Csupán Aachenben voltak még meg, amióta Nagy Lajos magyar király az aacheni székesegyház magyar kápolnája részére Szent Imre ereklyéket ajándékozott. Az idei jubileumi év alkalmával a kölni bíboros-érsek útján Shvoy Lajos székesfehérvári püspök és az ünnepségeket rendező főbizottság e szent ereklyéket visszakérte és vissza is kapta. Dr. Straeter József aacheni felszentelt püspök és apát személyesen hozta magával e drága kincset, amellyel vasárnap este Wien felől érkezett meg Budapestre.

A virágokkal feldíszített vonatot Hegyeshalom határállomáson a hívek és iskolásgyermek nagy tömege fogadta. Györött pedig az egész pályaudvart ellepte a hatalmas tömeg, amely Felser Antal megyéspüspök vezetésével vonult ki az ereklyék fogadására. Az aacheni felszentelt püspök megáldotta a pályaudvaron egybegyűlt győrieket Szent Imre ereklyéivel.

Úgy a Kelenföldi, mint a Keleti pályaudvaron is ünnepélyes küldöttség jelent meg az ereklyéket hozó püspök fogadására és üdvözlésére. Jelen volt ez érkezésnél Bourne westminsteri érsek, Anglia primása is. Straeter püspök díszesen felvirágzott autón, nagy kísérettel vitte el a szent ereklyéket a kelenföldi plebánia-templomba, ahol a hívek ezrei és a papság már teljes diszben várták.

A szokásos egyházi üdvözlés és fogadtatás után a főpap az oltárhoz vonult, ahol ünnepélyes keretek között adta át a templom plebánosának az évszázadok után visszakerült ereklyéket. Ezután ünnepélyes *Te Deum* kö-

vetkezett, majd Straeter püspök hatalmas német nyelvű beszédében ismertette a szent ereklye történelét és annak fontosságát, hogy ismét visszakerült az ősi hazájába.

Szent Imre ereklyéit részben a lágymányosi Szent Imre egyházközség temploma, részben pedig a székesfehérvári relikviárium fogja megőrizni.

Máriatársulatunk országos díszgyűlése.

Hétfőn, augusztus 18-án tartottuk meg kedves Központunkban Máriatársulatunk jubileumi országos díszgyűlést, és pedig szokatlan ünnepélyességgel. Már az előző napok alatt serényen folyt a készülődés. Körülbelül ezer Máriagyermek és vagy száz nővér érkezését vártuk. A nagy retraite-teremben a fele sem fér el, ki kellett tehát vonulnunk a kertbe. A kápolna és betegszobák mögötti téren hármassá díszsátor emeltetett tehát: pápai színekben az egyházi vendégek, Szűz Mária színeiben a ft. elüljárók, nemzeti színekben az énekhar részére.

A lurdi barlang előtt kék bársony drapéria-díszben emelkedett a társulati szoba oltára és Mária-szobra: a *Nagyhatalmú Szűz* a földgolyóval kezében. Mellette a szószék, mikrofonnal és hangszórókkal felszerelve.

Az előkészületeket igen zord, szeles időben, részben esőben végeztük, folytonos foháskodások között, hogy Szeplőtelen Anyánk és lilimos Szent Imrénk másnapra alkalmas időt eszközöljenek ki, hogy zavartalanul megvárthassuk az ünnepségeket.

Augusztus 17-én a délután 4 órai áldással kapcsolatban volt az ünnepélyes *Veni Sancte*, amelyen még nem voltak együtt az összes meghívottak. Másnap, hétfőn reggeli kilenc órakor volt az ünnepélyes szentmise, és pedig három helyen: az alsó és a felső kápolnában, valamint a retraite-teremben. Virág Ferenc pécsi megyés püspök úr, Grósz győri segédpüspök és dr. Czapik Gyula apátkanonok mondták a szentmiséket papi segédlettel.

Szentmise után a hatalmas leánysereg kedélyes hangulatban fogyasztotta el a kertben kiosztott reggelijét. Szeptőtelen Anyánk is kimutatta hozzánk való nagy szeretetét; az idő gyönyörű nyári reggelre derült s a lehető legalkalmasabb időjárásban tarthattuk meg ünnepünket.

Féltizenegykor vonult az elnöki emelvényre a már említett püspök urakon kívül főtisztelendő atyánk oldalán főtisztelendő Mac Halle tanácsnok úr, akit főtisztelendő generális atyánk maga helyett küldött el ünnepségeinkre. A 76 éves asszisztens úr örömmel jött el hozzánk és nagy szeretettel érdeklődött szent Vincének magyarországi kettős családja iránt.

Az összes jelenlevők rázendítettek a *Krisztus Király* himnusra. Ennek lelkes hangjai mellett vonult ki a pap-ság díszes ornátusokban a magyar szentek ereklyéivel, melyeket nagy tisztelettel a Szeplőtelen Szűz lábaihoz, annak oltárára helyeztek. Szent István, szent László és szent Gellért ereklyéin kívül örömmel üdvözölhattük oltárunkon szent Imre ereklyéjét is, amelyet előző este hozott el Aachenből Straeter püspök úr. Lám, kilencszáz év után így találkoztak Központunk kertjében a szent király, a szent királyfi és a szent nevelő, hogy a Szeplőtelen Szűz esdő könnyölgésével egyesítsék az övékét is magyar nemzetünk, magyar tartományunk és Máriatársulatunk javára.

Megkezdődött az ünnepies kongresszus. Elsőnek főtisztelendő atyánk lépett a szószékre. Hangját a megafonok a kert legtávolabbi zugába is tisztán eljuttatták. Beszédének tárgya *A Csodásérem jelentősége és a Máriatársulat története Magyarországon*. Lelkes beszédjét egész terjedelmében hozza majd a *Márianap* füzetke. Beszédje végén egy kis kimutatást adott a magyarországi Máriatársulatok helyzetéről. Csonka-Magyarországon legrégibb a terézvárosi Máriatársulat; 1854 február 2-án alakult meg. Jelenleg 41 helyen működik a társulat. Kezdet óta 18.616 tagja volt Csonka-Magyarországon. Különféle szerzetbe léptek 298-an, a Szeretet-leányainak társulatába 1061-en

léptek be. Mária-gyermekeink száma jelenleg 1962.

Szép számok ezek! Illő, hogy hálát adjunk érte Istennek és Szeplőtelen Anyánknak.

Ezután ft. generális atyánk képviselőjét, ft. Mac Halle asszisztens urat üdvözölte melegen főfőtisztelendő atyánk.

— *Két levelet küldött hozzánk jó generális atyánk — mondotta. — Egyet a posta hozott el, a másikat pedig az ön becses személyében küldte el, hogy a mi jubiláris ünnepségeinket és közgyűlésünket megtisztelje. Ha majd ismét visszatér Anyaházunkba, adja kérünk tudtára jó generális-atyánknak hűséges szeretetünket, amellyel őt is ünnepeljük és hozza tudomására, hogy a magyarországi Máriagyermek minden nehézség ellenére is hűségesen követni akarják a Szeplőtelen Szűz példáját.*

Erre fölkérte ft. Mac Halle asszisztens urat, olvasná fel ft. generális atyánknak ez ünnepélyes alkalomra küldött levelét.

Most az agg asszisztens- atya lépett föl az emelvényre és az egybegyűltek lelkes tapsa és éljenzése között francia nyelven felolvasta ft. generális- atyánknak a magyarországi Máriagyermekhez intézett levelét. Ime magyar fordítása.

Kedves Jó Gyermekeim!

Úgy hallottam, hogy a Csodásérem megjelenésének százados évfordulója alkalmából önök országos Márianapot tartanak. Hadd üdvözöljem önöket e szép napon biztató és elismerő soraimmal. Biztatásra szorul a lélek a különféle akadályokkal szemben, melyek visszatartják őt a jónak keresésében. De egyben elismerés is illeti a Szentséges Szűzet tisztelő lelkeket hozzá való áhítatukért, az erényekben való haladásukért és kitartásukért.

Szűz Mária édesanyjuk, ki állandóan örökődik felettük; de egyben mintaképük is, akire sokszor fel kell tekinteniök.

A Csodás-érem viselésében szeretetük és hitük nyilvánul meg. A szeretet jele, hogy nem szakadunk el attól, akit szeretünk még akkor sem, ha a halál elragadta is körünkből. Legalább a képét őrizzük, azt emlék gyanánt nyakunkon viseljük, gyakran rátekinünk és gyengéden csókolgatjuk. Ezt teszik önök is a Csodás-éremmel.

A hitet is gyakorolják, mert ez a fohász: *Ó bűn nélkül...* a szeplőtelen fogantatásban való hitük élénk kifejezője. Hiszen ez az Érem siettette e dogma kihirdetését. Éppen azért örüljenek és ismételve gyakorolják a hitnek ezt a tényét, amelyből annyi életrevaló tanulságot meríthetnek a maguk számára.

Bűn nélküliek legyenek, kedves Gyermekeim. Tiszták legyenek; a leánylélek legszebb ékessége: a szűztisztaság ragyogjon önökön!

Ha örömet akarnak szerezni Szűz Máriának, jóságos menyeyei Anyjuknak, — s vajjon ki ne akarna? — őrizzék meg lelkükben a megszentelő malasztot. Kérjék erre a Szűzanya segítségét. Kérjék őt, hogy legyen és maradjon mindenkor Oltalmazójuk, Védelmezőjük.

Végezetül áldásomat, Szent Vince Atyánk áldását küldöm önöknek, kedves jó Gyermekeim.

Verdier Ferenc

a Missziótársulat és a Szeretet-leányainak
általános főnöke.

A levél felolvasása után a ft. asszisztens- atya ft. generális- atyánk nevében Szent Vince áldásával áldotta meg Szűz Mária gyermekeit és az összes jelenlevőket.

Miután az énekkar egy szép alkalmi himnuszt adott elő, dr. Czapik Gyula apátkanonok úr lépett a szószékre és gyönyörű párhuzamot vont *Szent Imre és a Mária-gyermek* között. Beszédének tartalma röviden a következő volt.

Méltóságos Püspök urak, Kedves Mária-gyermekek!

— Egy legenda- félével kezdem. Egy leány egyszer emlékebe kapta a királyné arcképét. Megcsodálta rajta annak nemes tartását, kifejezésteljes vonásait. Ugyanez a leány nemsokára egy királyfi fényképét is megkapta, amely nagyon hasonlított az előző képhez, jóllehet egészen mást ábrázolt.

— Hosszasan nézte és hasonlított a két képet, mígnem rájött, hogy az, ami oly hasonlónak teszi a két arcot, nem egyéb, mint az a lelki erő és lelki finomság, mely rajtuk előmlik.

— Kedves Mária-gyermekek! Így vagyunk a Szeplőtlen Szűz és Szent Imre alakjával is. Nézzük most már, mely vonások teszik őket oly hasonlónak.

— Ha a Szeplőtlennek szobrára néztek, mindjárt szemetek-be ölik hófehér köntöse, mely a lelki tisztaság jelképe. A Szentséges Szűz annyira szerette ezt az erényt, hogy kész lett volna lemondani még az istenanyaságról is, ha ezt szűzen nem teljesíthette volna. — És Szent Imre? Mikor nevelője a bűnről beszélt neki, istenszerető lelke megborzadt. A ti első kötelességek is lelki tisztaságtok megőrzése. Vigyáznatok kell, hogy reátok ne fröccsenjen a bűn sara. Aranyszájú Szent Jánossal kell mondanotok: „Egytől félek: a bűntől.”

— Ami a Szent Szűz szobrán feltűnik, az a homlokát övező tizenkét csillagú korona, mely az erényeit jelképezi. Talán alázatossága az, amely leglündöklőbbben ragyog. A *Magnificat*, mely megcsendült ajkán, nem egyéb, mint az alázatosság kitörő himnusza. — És Szent Imre? Gyermekek a gyermekekkel, szegény a szegényekkel. Királyi volta nem teszi gőgössé. Ha rajta múlik, legszívesebben a magány csendjébe rejtőzött volna.

— Bizony, a világban való fölösleges forgolódás a legtöbb esetben vételre vezet. Ennek az alázatos léleknek legfőbb erje az imádság szeretetében rejlett. Megfigyelték Szent Imrét, éjnek idején miképpen merült el lelke Isten szemléletében. — Szeressétek ti is az imádságot és ne kövessétek oly sokak rossz példáját, akik csak akkor fordulnak az ima fegyveréhez, amikor e világon már minden és mindenki elhagyta őket.

— A Szentséges Szűz erény-koszorújának egy másik ragyogó csillaga: engedelmissége. Egész élete ennek jegyében folyt le. Attól a perctől kezdve, amikor tudomására jutott, hogy mi vár isteni Fiára, a hétszeres tört engedelmes lélekkel váltalta magára és viselle is élete végeig.

— Forradalmak söpörtek végig a világon s megrendítették ennek az erénynek szilárd alapjait. De nektek ki kell tartanotok az engedelmisségben. Minden kornak és minden állam jólétének alapja az engedelmisség és tekintély-tisztelet.

— A Szűzanya alakját öv is ékesíti, mint az erőnek és önmegtagadásnak szimboluma. Ezt a két erényt is mindenkinek gyakorolnia kell a bölcsőtől a sírig, ha meg akarja őrizni lelkének hőtiszta kegyelmi ruháját.

— Szent Imre erényei között ezeket is megtaláljuk. Fogadalommal szenteli tisztaságát Istennek, és még házasságában is híven megőrzi azt.

— Ti, kedves Mária-gyermekek, teljesen szabadon választ-

hattok a házaselet és a szűzesség között; de a tisztaság erényét meg kell őriznetek az oltárig és az oltártól a sírig. A világ felfogása e tekintetben sokszor nagyon könnyelmű, de ti tartassatok ki szilárd határozottsággal. Éljetek a világban, de ne merüljétek bele a világ iszapjába. A Szentségs Szűzre tekintetek, akire nem tapad a világ pora.

— Szent Imre is úgy élt, mint a Szentséges Szűz. Mértéket tartott még előkelő helyzete élvezésében is. Hatalmas fegyvere ebben is az önmegtagadásra való készsége. Nem vakította el az érzékiség, hanem eszének ítéletét követte.

— Senki sem kívánja tőletek, hogy visszavonuljatok; de vigyázzatok, hogy a pokol ürömjé meg ne mérgezze lelketeket.

— Két képről szólottam beszédem elején, s ehhez vissza is térek.

— Nagy Sándor a messze idegenbe utazó fiának átadta saiai arcképét és meghagyta neki, hogy gyakran tekintsen rá, különösen ha veszély fenyegeti erejét és bátorságát. Én is megrajzoltam lelketekben a Szentséges Szűz és Szent Imre képét. Őrizzétek meg lelketekben és boruljatok elébe, ha viharzó életekben nehezen megy az alázatosság, engedelmisség, tisztaság erénye avagy az imádság.

— Ne feledjétek, hogy a Szeplőtlen Szűz előtt is csak az lehet kedves, aki a világban úgy él, mint az ő szűzi Imréje. Mert a Mária-gyermek is az ő gyermeke; kell tehát, hogy megállassa mindegyikben a hasonlóságot és a lelkek közös vonását. Úgy legyen!

A következő számok voltak: *Ének Szent Imre herceghez*, Hersch-Koudelától. *Labouré Katalin emlékezete*, óda Tordai Grail Erzsitől, szavalta Holub Klotild a Cselkaintézetből. *Ének a Szeplőtlen Szűzhez*, Szentgáli Antalától. Ezután méltóságos Virág Ferenc pécsi megyés-püspök lépett a szószékre, hogy bezárja az ünnepi gyűlést. Röviden, de igazán szívből beszélt.

— *Nem is gondoltam volna, mily nehéz feladatra vállalkoztam akkor, amikor a záróbeszédet elfogadtam. Nehéz a feladatom, mert ettől az igen kedves gyűléstől megválni igen nehéz. De végre is be kell zárnunk. És én nagyon erősen szeretném bezárni. Becsukom a kapukat és*

lehúzom a rolókat, hogy az önök lelkében minden megmaradjon, amit a gyűlés folyamán hallottak.

— Az országos igazgató úr azt mondotta, hogy azt a munkát, melyet a Mária-társulat a lelkekben művel, emberi szem nem láthatja. Nekem azonban alkalmam volt bepillantani ebbe a csodálatos munkába, mert mint káplán és plebánus oly helyeken működhettem, ahol Mária-társulat is volt. Nagy épüléssel tapasztaltam, mily előnyösen hat a jól vezetett Mária-társulat működése az egész plebánia életére.

— Az igaz, hogy ennek vezetése sok munkát és fáradságot igényel. Éppen azért mondunk köszönetet a szeretett kedves nővéreknek, akikre Isten különös áldását kívánom.

— Az ülést ezzel bezárom.

A pápai és nemzeti himnusz eléneklése után a papság a szent ereklyéket újból a kápolnába vitte és a főtisztelendő elnökök hozzáfogtak az emlék-kepecskék kiosztásához. Egyszerre csak üdvívalgás, éljenzés és tapsolás hallatszik a tömegben. Hercegprímás urunk őminenciája érkezett, nagy örömünkre. Még inkább fokozódott a lelkesedés, amikor az eminenciás úr az emelvényre lépett és beszélni kezdett a jelenlevőkhöz.

— Ámbár már berekesztették az ünnepi gyűlést és ilyenkor már nem szoktak beszélni, a szeretetnek azonban nem lehet törvényt szabni; és én törvényszegéssel is fölszólalok, mert a szívem, a szeretet hozott ide. Ha csak rövid időre is, de mindenütt ott akarok lenni, ahol Szent Imrét ünneplik. Biztos vagyok benne, hogy itt, ahol a Szentséges Szűzet tiszta leányok ünneplik, Szent Imre is méltó megünneplésre talált. Azt kívánom, hogy ezzel is csak fokozódjék önökben Szent Imre kiváló erényeinek a főkép tisztaságának szeretete és követése.

Főpásztorunk ekkor áldását adta a jelenlevőkre. Az emelvénytől a kijáratig szinte diadalmenetben vonult ki a lelkesedéssel éljenző tömeg sorfala között.

A majdnem ezer főnyi leánysereget ebédre lehetetlen volt elhelyezni a termekben. Azért egyszerűsítettük a dolgot és papírcsomagokba összekészített hideg ebéddel szolgáltunk nekik, amit a kertben, helyeiken ülve fogyasztottak el. A rendkívül kellemes idő csak fűszerezte a derült jókedvet és fokozta az étvágyat.

Délután félhárom órakor hatos sorokban vonult föl a leányok és nővérek nagy serege zászlókísérettel, hogy ének és szentolvasó imádság közben körmenetileg a lurdi barlanghoz vonuljanak. Az árpádházi Szentek ereklyéit a papság díszes kara vitte a menettel együtt, hogy a barlang oltárán köztiszteletre elhelyezze. Az agg generális-asszisztens úr főtisztelendő atyánkkal együtt már vártak reájuk a barlang-kápolnában. A körmenet megérkezése után ft. asszisztens-atyánk cibóriumos áldást tartott ugyanott, és a szent ereklyékkal is megáldotta a jelenlevőket. Ezután újból körmenetileg, imádság és éneklés közben tértek vissza központi kápolnánkba, ahol ünnepélyes *Te Deum* fejezte be a kegyelemteljes nap eseményeit.

Ünnepi nagymise a Vérmezőn.

Augusztus 19-én, kedden reggeli kilenc órakor a Szentséges Atya képviselője főpapi tábori nagymisét celebrált a Vérmezőn százezernyi hívősereg részvételével.

A nagy térség Attila-utcai középvezetékén hatalmas emelvényen biborsátor áll az oltárral. Az oltár két oldalán két másik biborsátor áll három-három trónszékkal a hat bíboros részére, akik eljöttek, hogy ünnepségeink fényét jelenlétükkel emeljék. Az oltár evangéliumi-oldalán áll a díszbaldachin, alatta hatalmas trónszék a pápai legátus részére. A baldachin tetejét a Szentatya címere ékesíti. Az elkerített magas emelvény lépcsőjének alján külön emelvény áll; jobbról a világi előkelőségek, balról pedig a főpapok és papság számára. Az egész nagy tér és környezete lobogódíszben várja az ünnepelő vendégek ezreit.

Már reggel hét órakor kezdődik a felvonulás, s a hívőseregek szabályos négyes sorokban lépkednek zászlóik alatt a tér felé. A pályaudvarok szinte ontják a vidékről érkezőket, akiket a rendező-gárda már készen vár és csoportosan vezet a Vérmező felé. Egyes csoportok zenekarral, mások énekkel vagy imádsággal vonulnak fel zászlókkal, keresztekkel, papságukkal élükön. Az utcák mindenfelé feldíszítve, a szívekben ünnepi hangulat.

A hazai és külföldi csoportok egymás után töltik meg a hatalmas teret, mely kiszámított pontossággal mezőnyökre van felosztva, melyeket az oltárhoz vezető ölven méter széles, egyenes út választ ketté. Ezt a gyönyörű utat virággal hintették tele. A mezőnyökben pontosan meg van szabva mindenkinek a helye. A külföldieké a virágos út két oldalán, ettől jobbra és balra pedig a magyar hívek csoportjai töltik meg az egyes mezőnyöket.

Gyönyörű látványt nyújt így a tér, amint az oltár magasan uralkodik felette, úgy hogy bármely pontjáról mindenki pompásan láthatja.

Egynegyed kilenc óra tájban érkeztek egymásután az előkelőségek, élükön Serédi Jusztinián hercegprímással. A katonai zenekar ez alatt a magyar himnuszt játszotta. Félkilenc után az oltár emelvényének lépcsőjén tizenhét harsonás jelent meg és élénk harsonaszó jelezte, hogy közeledik a pápai legátus. Fölzengett ekkor a pápai himnusz; a katonai díszszázad mereven tisztelgett és mélyen meghajtott zászlókkal köszöntötte a Szentséges Atya képviselőjét.

Elöl egy prelátus hozta az apostoli keresztet, utána teljes bíborosi díszben jött Sincero Alajos pápai legátus díszkíséretével; mögötte az érsekek, püspökök, főapátok és prelátusok végeláthatatlan sora következett. A közel kétszáz egyházfejedelem, főpap és prelátus ruháján a bíbornak, a világos és sötétlilának mindenféle árnyalata hömpölygött végig. Majd a különböző szerzetesek vonultak változatos öltözetükben közel egy negyed órán át az oltár elé.

Amikor a Pápa követe a katonai díszszázad zászlaja elé ért, levette birétumát és megáldotta a magyar katonaságot és a magyar zászlót.

Körülbelül kilenc óra volt, amikor a bíboros-legátus a tömeg hatalmas éljenzése között elfoglalta helyét a díszbaldachin alatt és miséhez öltözhetett. A szentmise egyes imádságait a bíboros egyházfejedelmek az oltár felé fordulva együtt mondták a legátussal. A hívek tízezrei pedig ősrégi magyar egyházi énekeket énekeltek a szentmise alatt P. Böle Kornél vezetésével, aki két mikrofon és egész tömeg megafon segítségével összetartotta az óriási tömeg énekét.

A szentmise végétével *Boldogasszony Anyánk*-at énekeltek. A pápai legátus ezalatt teljes főpapi díszben a szószékre lépett és magyar nyelven beszélt az egybeült magyarokhoz.

— *Kedves Testvéreim!* E szavakra szinte orkánszerű éljenzés harsant fel. A nagy tömeg szinte extázisban ünnepelte a Pápa személyének képviselőjét.

— *A magyar nemzet alapítása egy kiválóan nagy ember műve — kezdte beszédét a pápai legátus. — Igazi alapítója, igazi nagy uralkodója volt ennek a nemzetnek István király, aki koronáját II. Szilveszter pápától kapta. És a legelső magyar ember ezt a koronát a Nagyasszony által Istennek ajánlotta fel. Tudjuk ugyanis, hogy a magyar nép ősi idők óta így esdekel Nagyasszonyához: „Magyarországról, édes hazánkról ne feledkezzél meg szegény magyarokról!*

E szavaknál újból óriási erővel zúgott végig a taps és éljenzés a tömegben. Percekig tartott, amíg a pápai legátus ismét folytathatta beszédét.

— *Imádkozva fordul a magyar nép első királyának szent fiához, a dicső Imre herceghez, akinek most kilencszázéves emlékeztét ünnepli az egész világ. Ez ifjú Szent emlékeztetének hódolni jöttem én is, akit Őszentsége XI. Pius pápa küldött az ő nevében azzal, hogy ez a nép*

dicső, keresztény múltjából hitet, reményt merítsen; s hogy a jó Isten, aki oltalmába vette ezt a népet a múltban, oltalmába vegye ezentúl is. (Lelkes éljenzés és taps.)

— Nagyon boldog vagyok, hogy a Szentatya különleges áldását tolmácsolhatom összes egyházi és világi elüljáróitoknak s mindnyájatoknak, az egész magyar nemzetnek. Isten védje és oltalmazza Magyarországot!

A pápai legátus beszéde után ismét percekig tartott az éljenzés. Az emberek könnyeztek a meghalottságtól. Ezután különleges és ünnepélyes pápai áldást osztott a legátus úr s ennek végeztével felolvasták a teljes búcsút engedélyező levelet. Mire felzúgott a tömeg: „Vivat! Éljen a Szentséges Atya!” S mialatt a pápai legátus kíséretével elvonult, az óriási tömeg előbb a pápai, majd a nemzeti himnuszt énekelte.

Eucharisztikus gyűlések.

A gyönyörű tábori mise után három részre oszlott a közönség. A magyarok a Vérmezőn maradtak, a németek pedig a Városmajorba vonultak. Mindkét helyen eucharisztikus népgyűlést tartottak. A Vérmezőn már tíz óraker megkezdődött a tábori nagy oltár előtt a magyarok eucharisztikus nagygyűlése. Elsőnek Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás lépett az emelvényre.

— Az égre emelem tekintetemet és mélyes hálával adózom az Ég Urának, hogy megengedte, hogy ez az ünnep valóban úgy sikerüljön, amint azt reméltük és terveztük. A lilíomos herceg halálának kilencszáz-estendős évfordulója alkalmából csodát tett a jó Isten azzal, hogy a katolikus összetartás alapján megindította felénk az egész világot...

— Amikor Szent Imre felajánlotta tisztaságát és életét Istennek, éppen a legméltóságosabb Oltáriszentség előtt térdelt. Ott hallotta az égi felszólítást, hogy a szűzi erényeket gyakorolja. Életszentségét is, amelynek ünneplésére most egybegyűltünk, az Oltáriszentségből merítette.

A bíboros-hercegprímás beszéde végén felszólította a hívőket, hogy kiki a maga hivatásában, saját életkörülményei között utánozza és kövesse Szent Imrét.

— Adja Isten, hogy Szent Imre kultusza megtartsa a magyar katolikusokban a lélek és test romlatlanságát!

Másodiknak P. Böle Kornél domonkosrendi perjel beszélt. Azzal kezdte, hogy sokszor látott már a Vérmezőn hatalmas tömegeket, de ilyen nagy, ilyen lelkes és épületes társaság, mint ma, még sohasem volt együtt. Arról beszélt, hogy az Oltáriszentség tisztelete a legnagyobb áldás forrása számunkra különösen ma, amikor sírni és vezetelni akarunk.

Ezután Krüger Aladár dr. következett, aki Szent Imrét beszédében az igazi béke szerzőjének mondta.

— Ezelőtt — úgymond — a vádlottak padján ült a magyar nemzet. Most pedig egy lilíomszál érintésétől lehullott körülötte a gyűlöletnek az a gyűrűje, mely eddig körülvette.

A németnyelvűek a Városmajorban tartottak eucharisztikus gyűlést, amelyen szintén négy nagyszabású beszéd hangzott el. Az első Csizsárik János c. püspök, meghatalmazott miniszter mondta az Eucharisztia fontosságáról. Utána Lepold Antal esztergomi prelátus-kanonok beszélt az Eucharisztia nevelő hatásáról. Harmadiknak Dietrich Domonkos innsbrucki premontrei perjel szólt fel és az Eucharisztia a családban elért hatásáról, míg Göller linzi püspök a gyakori szentáldozás hasznáról és előnyeiről tartott beszédet.

Ugyanezen napon délelőtt tizenegy óraker kezdődött az intelligencia számára az Ünnepi Csarnokban a Nemzetközi Eucharisztikus Díszgyűlés, mely a Szent Imre ünnepek legfőbb szellemi és lelki megnyilvánulása volt. Ezen minden nemzet jelenlevő legmagasabb egyházi méltósága felszólalt és tanúságot tett a katolikus világ mély hódolatáról a legméltóságosabb Oltáriszentség iránt. Az óriási termet, — melynek befogadó képessége 25.000 ember — majdnem színültig megtöltötte a minden nemzetbeli áhi-

talos közönség. A magas emelvényen a pápai legátus, a bíborosok és egyházi főméltóságok, állami, fővárosi és katonai előkelőségek foglaltak helyet.

Az elnöki megnyitót latin nyelven Apponyi Albert gróf mondta. Főbb gondolatai a következők:

— Az Egyháznak a legméltóságosabb Oltáriszentségről vallott tanítása minden időközön keresztül változatlan maradt. Ennek a Szentségnek tiszteletében kifejtett buzgóság azonban szakadatlanul növekedett, amíg b. e. X. Pius pápa végre a legméltóbb koronát tette rá. Ennek a Pápának intelmei és határozatai oly nagy mértékben buzdították a hívőket e Szentségben rejlő Istenség állandó tiszteletére, hogy századunkat joggal a szent Eucharisztia századának nevezhetjük. Ma már el sem tudunk képzelni katolikus gyűlést, mely különös módon ne hódolna a legfőbbesebb Oltáriszentségnek.

— E fenséges szokásnak engedelmeskedünk most is, amikor Szent Imre emlékének hódolva, ünnepünket az Eucharisztia imádásának cselekedetével kezdjük meg. Jól tudjuk, hogy kedves Szentünket sem tisztelhetjük méltóbban, mint ha ugyanazt az Istent, akit ő már színről-színre szemlél, mi a legszentebb Oltáriszentségben elrejtett, de valóságos jelenlétével imádjuk... Miután így hitünket és meggyőződésünket megvallottuk, kérjük azokat, akik az Egyházban erre hivatottak, hogy velünk e szent titkot mélyebben is megértetni kegyeskedjenek.

Ekkor egymásután az emelvényre léptek a külföldi bíborosok és érsekek s kiki a maga nyelvén beszélt az Eucharisztia nagy áldásairól. — Faulhaber Mihály bíboros, müncheni érsek: Az Oltáriszentség a szenvedők legfőbb vígasza. — Bourne Ferenc westminsteri érsek, Angolország bíboros-primása: Az Oltáriszentség mint a nemzetek összekötő kapcsa. — Piffel Gusztáv bíboros, Wien hercegérseke: Az Oltáriszentség mint az Egyház erőssége. — Hlond Ágoston gnesen-poseni érsek, Lengyelország bíboros-hercegprimása: Az Oltáriszentség az erős lelkek iskolája. — Lavitrano Alajos bíboros, palermói érsek: Az Oltáriszentség a tisztaság forrása. Baudrillart Alfréd melytenei érsek, a katolikus egyetem kormányzója, Párizsból: Az Oltáriszentség mint az isteni szeretet legfőbb záloga. —

Heylen Tamás namuri püspök, az eucharisztikus világgongresszusok állandó bizottságának elnöke Belgiumból: Az Oltáriszentség az ifjúság nevelője. Schrems József clevelandi püspök az amerikai Egyesült-Államokból: Az Oltáriszentség mint feltámadásunk záloga. Van Diepen Arnold Ferenc s'herogenbuschi püspök Hollandiából: Az Oltáriszentség világmegváltó áldozat. Masdexart Joachim prelátnak Barcelonából: Az Oltáriszentség az élet kenyere. Asarson Berndt püspök Svédországból: Az Oltáriszentség a szentek termőföldje. Carlier Abbé Genfből: Az Oltáriszentség a mennyország előíze.

Ezután Serédi Jusztinián hercegprimás felolvasta Frühwirth András kardinálisnak, az Anyaszentegyház kancellárjának levelét, melyben Magyarországot köszönti e nevezetes jubileum alkalmából. A hercegprimás ezután latin nyelven beszélt az Oltáriszentség kultuszának jelentőségéről, majd magyar nyelven szólította fel híveit, hogy most, amikor Magyarországot Szent Imre érdemeiért az egész világ megbecsüli, mi is szentimrés életet éljünk, s majd a mi életünkért is megbecsüljön minket az egész világ.

Ezután Sincero kardinális lépett az emelvényre. Az Oltáriszentség, mint hitünk diadala címen tartotta meg rövid előadását, melynek végétével pápai áldást adott az egybegyűlt hívekre. Ezzel az eucharisztikus díszgyűlés véget ért.

Krisztus Király diadalútja a Dunán.

Az ünnepségen résztvevő hazai és külföldi vendégeknek egész életükre felejthetetlen emléke marad a 19. évi este megtartott eucharisztikus körmenet, amikor Krisztus Király diadalútját tartotta a fővárosunkat és egész hazánkat átszelő Dunán.

Ez a díszes körmenet a Szent István-Bazilikából indult ki. Itt gyülekeztek azok az előkelőségek, akik részt

vettek a körmeneten. A templom előtt díszszázad állott fel katonai zenekarral. Hat óra előtt pár perccel vonult ki a templomból a parlamenti palotaőrség meggyászú ruhákban, ezüstsujtással díszítve. Az alabárdos palotaőrök kettős sorfalat állnak a Bazilika lépcsőzetén.

Pontosan hat óra tizenöt perckor kürtszó jelzi a pápai legátus érkezését, akit már megelőzött a főpapok egész sora. A díszszázad tiszteleg; a katonai zenekar a pápai himnuszt játssza, a harsonák megszólalnak. A Bazilika új Szent Imre-harangjának kongása közben szállott ki a legátus autójából és megindult a Bazilika bejárata felé. A palotaőrség melléje sorakozott, s az egyházfejedelem egész kíséretével ezek díszes sorfala között vonult be a templomba, melynek kapujában az asszisztáló papság fogadta.

Az *Ecce Sacerdos* elhangzása után Szentség-kitétel volt, mely alatt az énekkar latin szentségi énekeket adott elő. Erre megindult a menet.

Legelől egy szakasz díszruhás rendőr. Ezt egy cserkész díszszakasz, azután levente díszszakasz és a főiskolások díszszázada követte. Utána nyolcas sorokban magyar- és fehérruhás leányok vonultak virágfüzérékkel és palmaágakkal. Ezután a katonai zenekar, majd a katonai díszszázad első fele következett. A körmeneti keresztlet több száz kispap követte fehér karingben. Utánuk a különböző szerzetesrendek küldöttségei haladtak. Egy újabb keresztet a főpapok és egyházfejedelmek követnek palástban, asszisztenciával. Utánuk méltóságteljesen vonul ki a palotaőrség díszszakasza s mögöttük azonnal fellépnik a díszes baldachin, mely alatt Sincero Alajos pápai legátus a legméltóságosabb Oltáriszentséget viszi. A baldachin körül az egyetem tanácsa halad Ripka Ferenc és Sipőcz Jenő polgármesterrel.

És most eddig sohasem látott kép tárul a szemlélő elé. Az Anyaszentegyháznak hat kardinálisa halad egymás után teljes bíbornoki díszben hosszú selyem bíboruszállal, mögöttük uszály-hordozó udvari papjukkal és

szűkebb kíséretükkel. Minden bíbornok mellett egy-egy díszbe öltözött máltai lovag látja el a díszkíséretet. A bíborosok között utolsónak a magyar hercegprimás halad, mellette Dréhr Imre államtitkár a máltai lovagok meggyászú egyenruhájában. Az egész menetet egyházi méltóságok és szerzetes-rendfőnökök zárják be, akiket a díszszázad második fele követ. Sorfalat a Zrínyi-utcán és a Ferenc József-téren a férfi-kongregációk és a Credo-egyesület tagjai állanak.

Közben besötétedik. A reflektorok kigyulladnak. A királyi vár, a Halászbástya, a Citadella gyönyörű világításban. A pesti és budai Dunapart egész hosszában fénylik és sziporkázik az ezer és ezer villanylámpától. Ragyogó ablaksorok merednek kíváncsian a Dunára; Krisztus Király diadalútját várják... A két Dunaparton száz- és százezernyi ember tömeg vár áhítatos csöndben. Egyszer csak megvilágosodik ez is. Gyertyák kerülnek elő a zsebekből és csakhamar egyetlen fényzárvá válnak össze a sok ezer apró gyertya.

Egyszerre ágyulövés dördül el. Mint valami óriási templomban, néma csend lesz; a kalapok lekerülnek a fejeikről, a hangszórók a Mátyás templom orgonájának a hangját búgják végig az embertömegben. Megszólal az ének és a budai parton zenekar kíséri. Az ágyuk percenkint dörögnek. A hajókörményt egy katonai monitor nyitja meg. Sötét, egyetlen villanylámpa sem ég rajta; csak a konturjai látszanak a hajónak és legénységnek, merev vigyáz-állásban. Az ágyudörgés most megszűnik, de annál erősebben hangzik az orgona. Még két monitor követj egymást. Ekkor egy kis fehér csavargózós, orrán hatalmas kivilágított apostoli kettős kereszttel nyitja meg a tulajdonképeni körmenetet. A következő kis fehér csavargózós az ezerszínben ragyogó, hatalmas méretű magyar Szent Koronát hozza. Még két hajó következik teljes kivilágításban. Az egyikén világi, a másikon egyházi főméltóságokkal. Majd vakító fényárban feltűnik az Oltáriszentség hajtója a Pápa legátusával és a bíbornokok karával.

Éles reflektor-fényben embermagasságú Szent Imre-szobor áll a hajó orrán. Fölötte óriás monstercia alakú fénylő korong. E mögött van a díszes baldachin alatt magasra emelt oltár, mely előtt a Pápa legátusa térdel s úgy tartja a legméltóságosabb Oltáriszentséget. A hatalmas tömeg térdre hullva fogadja a szentségi Jézus áldását. Ezt a pillanatot, ezt a látványt, a léleknek ezt a fölemelkedését sohasem feledheti el az ember!

Egymásután jönnek még a gyönyörűen kivilágított hajók magyar díszruhás és ünneplő közönséggel. És hal-kan, méltóságteljesen úsznak tova az Oltáriszentség hajója után. A kettős partról friss erővel száll az ének, amíg el nem tűnnek a hajók a Margitsziget körvonala mögött.

A hajókörmenet ugyanis az Eötvös-térről kiindulva, a Duna pesti oldalán megkerülte a Margitszigetet, és a budai oldalon visszatérve egész az összekötő Vasúti-hídig haladt lefelé; ott visszafordulva, ismét a pesti oldalon tért vissza az Eötvös-térre. Partra szállva, a pápai legátus a legméltóságosabb Oltáriszentséggel megáldotta a körmeneten résztvevőket, azután az előbb leírt sorrendben a Bazilikába tért vissza a körmenet. Majdnem tíz óra volt, mikor véget ért ez az ünnepélyes szertartás, melynek méltó befejezése a Gellért-hegyen rendezett gyönyörű tűzijáték volt.

Az országos Szent Jobb-körmenet.

Augusztus 20-a mindenkor nagy ünnepe volt a magyar nemzetnek, és az e napon tartatni szokott Szent Jobb-körmenet mindig impozáns külsőségek között megnyilvánult hódolata volt a magyar népnek első királya iránt. Az idei Szent István-nap megünneplése azonban minden eddigi ünnepet felülmúlt méreteiben és pompájában. Hiszen ezen a Szent István-napon nemcsak a nagy királyt, hanem fiának, Szent Imrének kilencszáz éves jubileumát és valamennyi árpádházi Szentnek emlékét ülte meg a magyar nemzet, amellyel ez alkalom-

mal úgyszólván az egész világ együtt ünnepelt. Azért a körmenetet is nem a Várban, a királyi Várkápolnától a Mátyás-templomig terjedő rövid úton tartotta, hanem a Szent István-Bazilikától kiindulva, a főváros legszebb útvonalán, az Andrássy-úton keresztül vonult ki a millenniumi emlékgig.

Százezrek diadalmenete volt ez a körmenet és ugyancsak százezrek nézték végig ezt a nagyszerű felvonulást, amelyhez hasonlót fővárosunk még sohasem látott. Igazán csodálat és elismerés illeti a Rendezőséget, az Országos Katolikus Szövetséget, mert a leggyönyörűbb rendben és fennakadás nélkül folyt le a körülbelül ötven gyülekező helyre odarendelt és a körmenetben résztvevő csoportok elhelyezése és megindítása.

A csoportos felvonulásokkal szinte egyidejűleg kezdődött meg az előkelőségek érkezése és felvonulása a Bazilikába. Változatosnál változatosabb kép és színpompa tárul a nézők elé, amint egymást váltják fel a vagyont érő díszmagyar öltözetek, a violaszín legkülönbözőbb árnyalatait mutató főpapi palliumok s bíbor uszályok.

Megérkezett Mészáros János érseki helytartó is főpapi ornátusban; a Szent Jobb ereklyetartóját hozza. Az ereklye azonban nincs még benne. Az érseki helytartó tudvalevőleg a Szent Jobb öre; kis kulcsot vesz elő, kinyitja az ereklyetartót és elhelyezi benne a már előző nap áthozott Szent Jobbot. Ekkor papok veszik vállukra a lezárt ereklyetartót és koronaőrök sorfala között viszik a Bazilikába, ahol a Szent Kereszt oltárán helyezik el. Már ekkor itt volt Szent László királyunk hermája (koponya-részlete), amelyet a görökek küldöttsége hozott el, és Szent Imre ereklyéje.

Kürtszó jelzi most Horthy Miklós kormányzó érkezését. A himnusz hangjai mellett lép el a díszszázad előtt és vonul be a templomban részére fenntartott díszhelyre. Újabb kürtszó, és a templom elé robog Sincero Alajos pápai legátus autója. A katonai zenekar az olasz pápai himnuszra zendít, a díszszázad tiszteleg. A pápai legátus

kíséretével harsonák hangja mellett áldást osztva vonul a templomba, amelynek bejáratánál az asszisztencia fogadja. A legátus a Szent Kereszt oltárhoz megy, ahol az árpádházi Szentek ereklyéi előtt röviden imádkozik. Csak ezután foglalja el trónusát a főoltárnál.

Mielőtt a főpapi nagymise megkezdődött volna, a papság a pápai miséket megelőző szertartásokat végezte, mely alatt az összes kardinálisok az árpádházi Szentek ereklyéi előtt tisztelegtek. Kint a Bazilika előtt ezalatt Heylen namuri érsek mondott szentmisét, kinek Cruy herceg asszisztált és Festetich László gróf ministrált.

A főpapi mise evangéliuma után Serédi Jusztinián hercegprímás ünnepi szentbeszédet mondott, előbb latin nyelven. Csak e két gondolatot ragadjuk ki belőle:

— *Nem szabad elválasztanunk a fiút az apától, szent Imrét Szent Istvántól, akinek ünnepe ma reánk virradt... Szent István és neje példaként állhatnak a családi életben; tőlük megtulhatja minden katolikus szülő az igazi gyermeknevelést...*

— *Szent István bölcsességét a közéletben is megcsodáljuk; mert belőle fakadtak azok az intelmek, amelyekkel fiát az uralkodásra előkészítette...*

Majd magyar nyelven folytatta a beszédet a bíboros-hercegprímás. Hatalmas, megrázó szavakat intézett a nemzethez, a Szentek unokáihoz.

— *A régiekkel összevetve magunkat, szeretünk magasabb kultúránkkal dicsekedni. De megfélemlünk arról, hogy igazi kultúra csak ott lehet, ahol a külső haladással karöltve jár a lélek nemessége is. Ez pedig el sem képzelhető, ha az egyesek nem élnek vallásos és erkölcsös életet; ha szétzülленek a családok, ha egykor hatalmas nemzetünk elfordul Istentől...*

Rámutat a fényűzés, a kapzsiság, az érzékiség veszedelmes tüneteire s felszólítja nemzetét, hogy szívlelje meg Szentséges Atyánk jóakarát, de komoly figyelmeztetését, amelyet Szent Imre jubileuma kapcsán intéz hozzá: „*Nem elég — úgymond — a nyilvános ünnepek pompájában az elődök győzelmeit emlegetni és a Szentek nagy tetteit magasztalni; ha-*

nem arra kell törekedni, hogy a mostani magyarok is a vallásos buzgóságnak ugyanolyan lángjával éljenek, mint a régiek...“

— *Ne halogassuk tehát, magyar Testvéreim, ne halogassuk a komoly megtérést. Legyen ez a Szent Imre jubileum nálunk és mindenütt kiinduló pontja az új, Isten Szíve szerinti életnek. Te lilimos királyfi és ti mindnyájan árpádházi Szentek és Boldogok, irányítsátok ragyogó példátokkal magán és családi életünket! Te pedig dicsőséges Szent Jobb, kormányozzad ezentúl is nyilvános és állami életünket és vezéreljed jóra a mi nemzetünket! Amen.*

A bazilikai pontifikális nagymisével egyidejűleg csendes misék és szentbeszédok voltak a Bazilika előtt, az Operaház előtt, az Oktogon-téren és a Köröndön felállított fábri oltároknál.

Tíz óra tájban a rendezőség megindította a menetet. Ekkorra már ember ember hálán tolongott az Andrássy-út gyalogjáróin, amelyet kifeszített kordonkötéllel választottak el az úttesttől.

A lovasrendőrök díszszakasza vezette be a menetet, majd cserkészcsapatok következtek. Ezeket a leventecsapatok, Szívárdisták, iskolások követték. A külföldiek is külön-külön csoportokban, zászlóik alatt vonultak fel: az amerikai magyarok, az osztrákok, németek, olaszok, franciák, belgák, lengyelek és az eredeti népviseletű tiroliak több százfőnyi küldöttsége, mely a Hofer András-féle hatalmas, keményfából faragott feszület mását vitte magával. Ez a feszület volt annak idején a bécsi eucharisztikus kongresszuson is. A nézőközönség minden egyes csoport, de kivált a külföldiek felvonulását lelkes éljenzéssel fogadta.

Különböző népviseletű csoportok következtek ezután: festői öltözetű matyó leányok és legények, budakesziek és egyéb magyar viseletek, lövészek, egyenruhás bányászok és erdészek. Minden nagyobb csoport előtt egy-egy zenekar haladt.

Egészen újszerű volt a menet most következő része, amelyben iparosok vonultak fel munkaöltözetben, a régi

céhek jelvényeivel. Minden céhcsoport előtt a hagyományos céhládát vitték felpántlikázva és az egyes céhek különös jelvényeit. A kéményseprők például fekete bársonyruhában, bujós papuccsal, mezilláb mindennemű szerszámaikkal fölékesítve; a mészárosok piros-fehér csikos nadrágban, fehér köténnyel, köszörűvassal; a bányászok egyenruhában, lámpával, csákánnyal, és így tovább.

Ezután a férfi és női egyesületek és a női kongregációk csoportjai, külföldi diákok és cserkészek, katolikus legényegyletek, a Credo tagjai, póstások, vasutasok, keresztény-szocialista munkások, a harmadrendek és az Oltáregyesületek tagjai vonultak fel.

Ezek után jöttek a Szociális Missziótársulat és Szociális Testvérek tagjai, utánuk pedig a Szeretet-leányainak mintegy kétszázötven főből álló végeláthatatlan serege, ötös sorokban, mögöttük a Szatmári Nővérek és a több szerzetesnők. Magyarruhás leányok és nők újabb csoportja követte őket, majd a katonai zenekar díszlépésben s a díszszázad első fele. Majd zászlóikkal és hajduikkal a vármegyék és városok törvényhatóságainak díszmagyaros küldöttségei, akiket a Székesfőváros bizottsági tagjai követtek.

Két gyertyát vivő kispap között hozták most már a papi keresztet. Mögötte közel ezer szerzetes és világi pap jött énekelve, fehér karingben. Követték őket az apátok, prépostok, prelátusok, a felszentelt és megyés püspökök, valamint az érsekek.

Az árpádházi Szentek ereklyéit nagy papi asszisztenciával hozták a díszruhás bányászok sorfala között. A Szent Jobb kíséretét az Egyetem és a Székesfőváros Tanácsa, valamint a koronaőrök adta. Utána ment a Szent Jobb őre az asszisztenciával, majd nagy kíséretével a Szentséges Atya legátusa. Amerre a legátus elhaladt, mindenütt lelkes éljenzés zúgott fel. A bíboros-legátus pedig mosolyogva osztott áldást jobbra-balra, a véget nem érő tömegekre. Lelkes ünneplésben részesítették a kíséretükkel felvonuló bíborosokat is, akiknek sorát Magyarország her-

cegprimása zárta be. A bíborosokat a pápai nuncius követte.

Most testőrök sorfala között Magyarország kormányzója jött díszes kíséretével. Utána a főhercegek, a miniszterelnök, az országgyűlés felsőházának és képviselőházának elnöksége, a kormány tagjai, a zászlós urak, titkos tanácsosok, a legfőbb bíróságok, a honvédség képviselői, katonai és polgári küldöttségek tagjai következtek. A hosszú menet a díszszázad második fele, majd a lovasrendőrök díszszakasza zárta be.

Az Andrásy-út végén a milleniumi emlékmű tövében díszes táborig oltár állott. A hősök emlékköve előtt állították fel azt az emelvényt is, amelyre a Szent Jobbot és a többi ereklyéket tették.

Mészáros János érseki helytartó ekkor asszisztenciával az oltárhoz vonult, ahol rövid ájtatosságot végzett. Ezután Sincero Alajos pápai legátus áldást adott, a résztvevők pedig a pápai és a magyar himnusz énekeltek el.

Most megkezdődött a körmenetben résztvevők felvonulása és tisztelgése az árpádházi ereklyék előtt. Ennek végeztével a Szent Jobb őre autón a Várkapolnába vitte vissza a Szent Jobbot.

A pápai legátus búcsúja Magyarországtól.

A Szentséges Atya képviselője a többi külföldi egyházfejedelmekkel és vendégekkel együtt az egész hetet fővárosunkban töltötte s annak úgyszólván minden percét nekünk szentelte. Mert az egész ünnepi hetet kitöltötték még az értékesnél értékesebb ünnepségek, kongresszusok, díszgyűlések, stb., amelyek legnagyobb részén jelen akart lenni, hogy a magyar nép vallási, szellemi és társadalmi megnyilatkozásairól személyes tapasztalatokat szerezhessen és Őszentségének mindenről referálhasson. Esztergomban és Gödöllőn is megfordult.

De végre is ütött a búcsúzás órája. És ez fájdalmas volt, mert úgy érezte a magyar nép, hogy e rövid pár

nap alatt nagy eseményeket élt át Sincero kardinálissal együtt, és szíveik összeforrtak. Ünnepeyes volt a fogadtatása, mert a Szentatya követe volt; de most, a búcsúzásnál a Krisztus helytartója iránt viseltetett hódolatos tisztelethez még a jóságos és megértő kardinális személye iránt érzett lelkes szeretet és rokonszenv is járult.

Miután Szentkirály-utcai lakásán elbúcsúzott már az ország legmagasabb méltóságaitól, autóba ült és a lakásától a Déli vasútig terjedő útvonalon lelkesen ünneplő tömegek sora közt, folytonosan áldást osztva haladt végig. Vasárnap este volt.

A lobogókkal és délszaki növényekkel pazarul felszített pályaudvaron is ezernyi néptömeg várta, lelkesen éljenezve és zsebkendőjét lobogtatva. A legátus úr megáldotta őket és messzehallható hangon kiáltotta feljükk: „Éljen Magyarország!”

— Fogadják legforróbb köszönetemet kedves szavaikért — így válaszolt a búcsúbeszédre magyarul Sincero kardinális. *Kívánom, éljen a magyar nép, éljen Szent Imre emléke, éljen Magyarország!*

Az egész nép lelkes ünneplése között szállott be a legátus virágokkal feldíszített szalonkocsijába. De csakhamar megjelent annak ablakában és onnét éljenezte Magyarországot. Közben többször lenyujtotta kezét, hogy a hívők megcsókolhassák.

Lelkes ünneplésben részesítették a Szentatya követét az egész vonalon. Minden egyes állomáson s őrházaknál gyertyák, fáklyák, lampionok égtek. Ünnepeyesebb volt a búcsúzás Kelenföldön, Székesfehérváron. Siófokon és végre Nagykanizsán, ahová esti tíz órakor érkezett be. A búcsúzó beszédekre mindenütt magyarul válaszolt. Csodálattal emlékezett meg a magyar nép hithűségéről és ama reményének adott kifejezést, hogy az a nép, mely olyan őszintén és kitartóan ragaszkodik az Anyaszentegyházhoz és annak látható fejéhez, az a nemzet továbbra is élni fog.

Istené legyen a dicsőség! Nagyasszonyunk és Szentjeink pedig könyörögjenek értünk!

KÖZPONTI LAP

Havi közlemények
szent Vince Szeretet-leányai számára.

16. ÉVFOLYAM.

1930.

6. SZÁM

TARTALOM: Angyali hivatás. — Szemléltessünk! — Magyar zarándoklat Párizsba. — November 27-e, a jubileum nagy napja. — Var-rólú rendelés. — Magyar nővér indul missióba. — A Csodás-érem áldásai. — Etienne Ker. János. 19. Az általános főnök szék-helyének kérdése. — Szünórák. Új követ. Jó tanács.

Angyali hivatás.

(Nt. Inchelin anyától, a kisdedek nővéreinek.)

A Szeretet minden leánya oly módon dicsőíti a jó Istent és úgy szolgál neki, amint hivatási munkaköre azt megszabja és elvárja tőle. És boldogok vagyunk, hogy nem magunk választhatjuk meg munkakörünket, hanem az isteni akaratra bizzuk a választást. De bármit tegyünk is, mindenben a szegényeknek szolgálunk.

A betegek gondozása mellett a gyermekekkel is foglalkozunk. Ezzel tulajdonképpen a jó magot hintegetjük el. Tudjuk azonban, hogy még az elvetett jó mag is különböző termést hozhat, azért azon kell igyekeznünk, hogy a lehető legjobb eredményt érjük el.

Mindent az isteni Gondviselés irányít. A kisebb-nagyobb gyermekeket is az ő szeretetteljes szándéka vezet-hozzánk; és pedig éppen énhozzám, nem pedig nő-